

Alex Kemp, professari á Robert Gordon University:

Føroyingar mugu umhugsa treytir til oljufeløgini

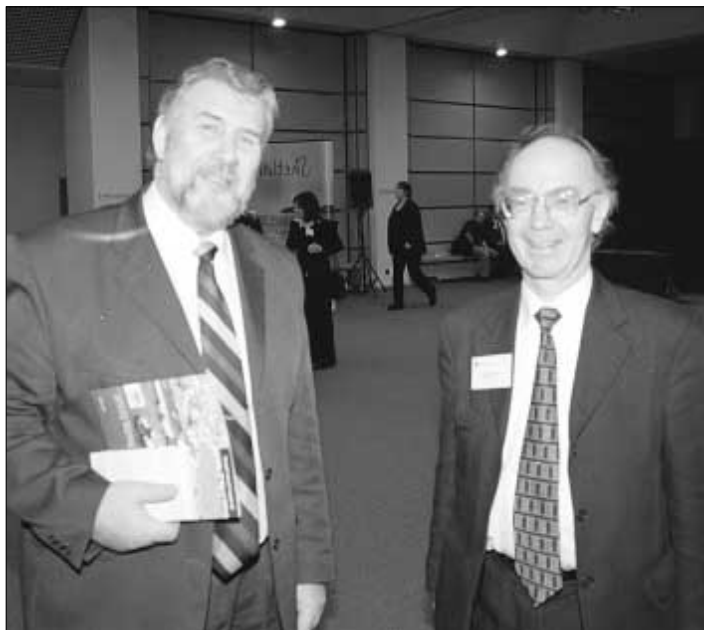
OLJURÁÐSTEVNA Í
LERWICK

Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Tá føroyingar fyrirrekaðu 1. útbjóðingini seint í 90-árunum var sera umráðandi at fáa karmarnar rætt skipaðar bæði fyrri at kunna draga oljufeløgini til øki men eisini fyrri at tryggja føroyska samfelagnum rímuligar og rætta inntøkur av oljufeløgum. Fyrri at finna ta so gyltu javnvágina vórðu boð send eftir tí høgmetta professaranum á Robert Gordon University, Alex Kemp, sum er ein av teimum royndastu lærdu innan oljubúskap yvirhøvur. Nú føroyingar fyrirreka sína næstu rundu og bretar um sama mundið eru við at tilrættaleggja sína 22. rundu spurdu vit Alex Kemp, sum helt fyrilestur á oljuráðstevnu í Lerwick í farnu viku, hvørji ráð hann hesaferð hevur at geva føroyingum fyrri at varðveita áhugan hjá oljufeløgini fyrri at bjóða í eini nýggjari útbjóðing.

– Eg haldi meg ikki foran her og nú at geva góð ráð, men tað er greitt, at man fyrst og fremst má taka við læru av tí vitan og royndum man hevur frá tí fyrstu útbjóðingini. Tit hava borað fyra brunnar uttan stórvegis eydnu, so ein verður noyddur at staðfesta ta sannroynd. Men hinvegin

Alex Kemp, professari saman við Eyðun Elttor, oljumálaráðharranum

eru oljuprisirnir hækkaðir og nýggj vitan er fingin til vega. So ein má endurskoða jarðfrøðiligu víður-skiftini og móguleikan at finna olju, tá føroyskir myndugleikar ætla sær at bjóða út nýggj øki. Aftrat hesum kemur eisini, at tað framvegis eru brunnar eftir at bora í 1. útbjóðing. Í ljósinum av hesi vitan má man

so gera sær greitt, hvør perspektiviteturin er, og síðani at gera sær tankar um búskaparlaga karmin út frá ymsum oljuprisum. Og so má man gera reglurnar út frá hesum karminum. Tvs. hvat man fer at krevja av oljufeløgum í teirra arbeiðsskráum, hvønn oljuskatt man áleggur teimum at gjalda osfr.

– Men metir tú út frá hesum sannroyndum, at myndugleikarnar verða noyddir til at linka krøvini og gera reglurnar lættari hjá oljufeløgum at virka her?

– Búskaparlugu reglurnar, sum eru royalty, oljuskattur ol.mugu endurspeglja, hvussu áhugaverd økini eru. Og vitandi, at úrslitini higartil ikki hava verið so

góð, so mást tú eisini taka við læru av teimum og harvið móguleiga eisini modifisera reglurnar.

Alex Kemp vísir á, at úrslitini av leitningini í bretska partinum av Atlantsmótinum hava ikki verið góð heldur. Økið verður framvegis mettt sum sera "frontier" tvs. fjarskotið og ókent. Við seinastu útbjóðing vestan fyrri Hetland linkaðu myndugleikarnar um treytirnar, soleiðis at tær vóru øðrvísi og betri enn tær í Norðsjónum. Eg veit ikki, hvørjar broytingar myndugleikarnir fara at gera í sambandi við 22. Útbjóðing í næsta ár, men tað er sannlíkt, at teir fara at staðfesta, at úrslitini tve seinastu 7 til 8 árinu hava ikki verið nóg góð.

Alex Kemp staðfestir, at hóast úrslitini hava verið í lakari lagi, so er áhugin kortini fyrri at leita á Atlantsmótinum. Ymisk feløg hava ymsar jarðfrøðingar metingar og eg giti, at hetta er eisini so á føroyska landgrunninum. So vónandi verður tað framvegis áhugi fyrri at bjóða á øllum Atlantsmótinum.

Royndi professarin úr Aberdeen vísir annars til leitning ádrastaðni, sum tók drúgvu tíð, áðrenn nakað varð funnið og sipar her m.a. til Nigeria, har tað vóðru boraðir heilt nógvir brunnar í mong ár, áðrenn nakað veruligt fund varð

gjørt. Og eftir sera langa tíð varð eitt stórt fund gjørt og tað er so hildið fram.

So tað er alt alt ov tíðliga at gera sær ta niðurstøðu, at føroyski landgrunnurin ikki goymir olju. So tær nýtist tol. Tú kanst blívur yvirraskaður, báðar vegir. Sjálvur haldi eg tað er ein góður móguleika at gera lønandi fund á føroyskum øki.

Uppá fyrispurning um tað er óheppið at útbjóðingar eru í føroyskum og bretska øki á Atlantsmótinum um somu tíð sigur Alex Kemp, at tað eru plussir og minussir við tí. – Um bæði økini eru tøk, so kundi tað fingið fólk at hugt at øllum økinum undir einum. Jarðfrøðingar hyggja nevnliga at føroyska og bretska landgrunninum sum eitt øki. Tað er eitt pluss. Hinvegin hava oljufeløgini avmarkað budgett, og tve mugu kanska til at velja millum føroyska og bretska økið. Tað kann vera óheppið.

– Eitt gott og lønandi oljufund á føroyska ella bretska landgrunninum fyrri tað fullkomiliga broyrt støðuna leggur Alex Kemp aftrat.

Hjarnar Djurhuus, føroyskur BP-stjóri:

Mugu gera hvat tæniir Føroyum

OLJURÁÐSTEVNA Í
LERWICK

Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Tað vóru BP og myndugleikarnir í Hetlandi, sum skipaðu fyrri oljuráðstevnu í Lerwick í farnu viku. Úr Føroyum vórðu umboð fyrri Oljumálaráðið við sjálvum oljumálaráðharranum á odda, umboð fyrri Heilsufrøðiliga Starvsstovuna, fyrri Atlantsflog og Vinnuhúsið. Stjórin hjá BP í Føroyum, Hjarnar Djurhuus, sum tók sær av tí føroyska ferðalagnum, er nøgdur við túrin og vónar, at oljuráðstevnan, sum varð hildin í sambandi við, at tað eru 25 ár síðani, at Sullom Voe oljuhavnin varð tikin í brúk, er til gagn fyrri bæði Hetland og Føroyar. Hann heldur tað er skilagott at hava eitt gott samstarv.

Hyggja vit at samfeløgum Føroyar og Hetland,

Hjarnar Djurhuus, stjóri hjá BP í Føroyum her á ráðstevnu í Lerwick saman við oljumálaráðharranum Eyðun Elttor

Mynd: Jan Müller

so kann tað tykjast sum vit í fyrstu syftu líkjast nógv. Teir hava 17 bygdar oyggjar

eins og vit. Men so eru vit ikki eins meira. Tað at vit eru ein nógv meira sjálv-

støðug tjóð ger okkara land so nógv øðrvísi enn teirra. Vit hava heilt øðrvísi móg-

leikar at bjóða tí unga fólkinum, bæði í sambandi við arbeiði og útbúgving. Tað er m.a. tí, at okkara fólkalatal veksur, meðan teirra hevur hug at standa í stað ella fella. Og so kemur hartil, at teir liggja tætt við eitt stórri land. Nógv av tí unga fólkinum, sum m.a. fer til Skotlands, kemur ikki aftur.

Hvat oljuinntøkunum í Hetlandi víðvíkur, so sær tað út til, at oljupengarnir ikki fara at streyma inn í samfelagið eins nógv sum higartil. Í hesum fornum kann man so siga, at støðan hjá teimum og okkum lík-

ist, nú tað enn ikki hevur eydnast okkum at fáa inntøkur frá oljuni.

– Eg skilji væl, at hetlendingar bjóða seg fram við Sullom Voe nú tann fløgan er gjord og støðin liggur har og kann taka ímóti nógv meiri olju enn í dag. Men vit hava so eina lóg, sum sigur, at finna vit olju, so skal hon upp í Føroyum. Hjarnar Djurhuus heldur tó, at finna vit bert minni nøgdir, so vil man nokk hyggja at, um tað er tað rætta. Og tað sum man vil gera er tað, sum tæniir tí føroyska samfelagnum best.

Man má ikki bara hyggja at krónum og oyrum, men eisini at umhvørvinum. Er tað skilagott. Metingin man ger má vera, hvat tæniir føroyska samfelagnum best.